

[Dette er en mørk lilla-brun notesbog uden dateringer, med linieret papir, på bagsiden trykt med guldskrift: "J. Chr. Petersen / Papirhandel"]

[første side]

Til Willumsen.

Jul 1904.

[mellem denne side og næste side ligger et stykke løst papir, revet ud af en anden notesbog, med kvadreret papir, hvor der er skrevet på den ene side :]

I Bryssel	kl 1	16
fra Bryssel	Kl Aften	17
i Gent	Aften	18
i Brygge	Eftem	18.
i London	Aften	19.
Okt 1905		

[og på den anden side:]

7.05 Morgen G du Nord
(skifter maaskke i Maubeuge)
12,48 i Bruxelles
14,85 – 3^{die} Kl

[næste side]

21 Oct 1905
Kensington Museum

[fire sider efter]

Mandag

Madonna and infant
Christ. St. John the
Baptist and Angels
by M. A. Buonaroti
1475 1564.
Tuscan School
Unfinished

Træ. hvid Grundering.
Æggemaling –

Alle Conturer tegnet op med
en blød o(g tynd) gråa Farve

Kødet underlagt med grøn
Jord eller en Blanding af
x) tynd sort.

[næste side]

tynd sort og grønt (malakit)
ogsaa Himlen og Sjærfet
paa Englen yderst til Højre
er underlagt med samme
tynde Farve. Sjærfet er
ellers rødt, de to Farver gaar
blødt over i hinanden.

Kødfarven er frembragt
ved i gul brun Farve der lægges
tyndere paa i Overgangen mellem
Lys og Skygge, der skinner
altsaa den grønne Bund igennem
Paa Kødets Lysside blandes
Hvidt i Kødfarven. Reflexen
i Skyggen holdes varm.
Legemets Form er modelleret
igennem med stor Finhed
overalt, ved Hjælp af

[næste side]

en næsten usynlig Krydsmaner.
Paa Læber, Kinder, Fingerspidser
Knæ er Kødfarven gjort meget
rødere ved Hjælp af Jærnrødt

Hvide Farver, som Bog og
Bladet Englene holder, Christus
barnets Kjole, er skygget
med en Blanding af Hvidt og [mellem "i" og "n" i "Blanding" er der skrevet et "t"]
Sort. (ogsaa Øjeæblerne)
Formen er frembragt baade
med hvide og tyndsort Linier.
Christuss Skjorte er malet
med transp. Farve i Skyggen
saa Kødet skinner igjennem,
medens Lysene er massivere.

[næste side]

Madonnas Kjole er kun
undermalet i Skyggen
med tyndere og tykkere
rent sort, i tegnede Strøg
der krydser hinanden eller
følger Formen, ofte er de me-
get Klattede, som Æggefærver
giver, naar Farven ikke iblandes
hvidt, Lyssiden er umalt.
Hendes Kjole er gjort paa
samme Maade men med ["n" i "men" skrevet over et "d"]
en rød Lak, der ogsaa afsky-
gger sig ved Hjælp af tyndt ["v" skrevet over "m"]
og tykt Lag. Englens Kjole
længst til venstre paa sam-
me maade med rødt,
Hvorimod næstyderste Engels
Kjole er malet færdig med
en jærnrød Dækfarve i

[næste side]

Skyggen, afskygget med
den røde Lak, og Lyssiden malet
med en gul Dækfarve.

Haaret og Johannes Skind
er lagt under med en ensartet
gullig brun Jordfarve, der er
formet med en mørkere Paalæg-
ning i Skyggen; og med hvidt i=
blandede ~~Lys~~ Farve i Lyset.

Jordbunden er mørkegrøn,
formet med sort i Skyggen
og hvidt i blandet Farve i
Lyset paalagt i Krydmaner.

[næste side]

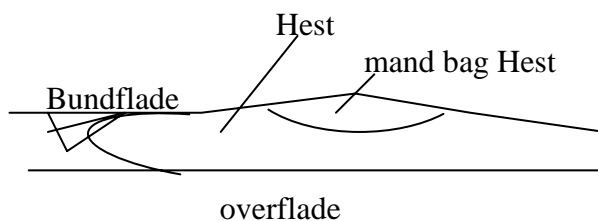
The Entombment of
our Lord
Michelangelo

er malt med Oliefarve.
paa hvid Grundering
med hvidt og tykt Lag i Lyset
i Reglen afskygget med
brun tynd Jordfarve.

~~Plet~~ Den store Plet forneden
t.v. er rimeligvis en mislykket
Figur oversmurt med tyk hvid [”s” i ”oversmurt” skrevet over et ”m”]
Farve, for at danne en ny
Grundering

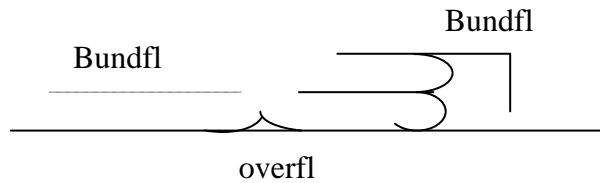
[næste side igen, skrevet lodret]

archaisk Relief, overfladen holdt i

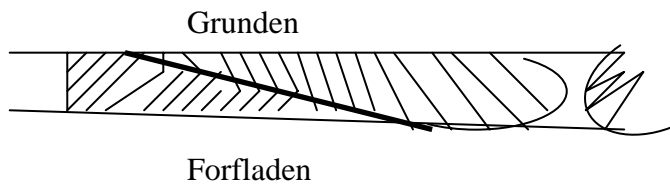
[næste side (skrevet lodret, fortsættelse af forrige side)]

plan Flade , med smaa rundinger af
Formerne. : Bundfladen er i forskellige
Dybder og i Bølgeflader[?] efter Kravet[?]

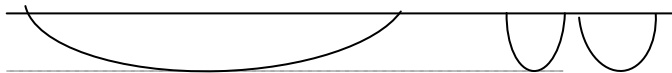
[næste side, skrevet lodret]

Partenon Yderfrisen

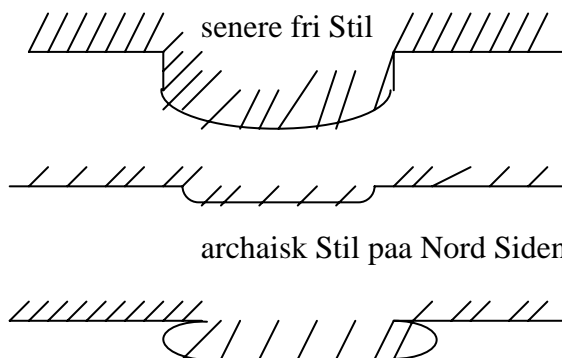
[næste side, skrevet lodret]

Grunden fuldstændig plan.
Forfladen i Højder paralel med Grunden
store Rundinger altsaa flade og mindre
Rundinger mere eller mindre runde

[næste side, skrevet lodret]

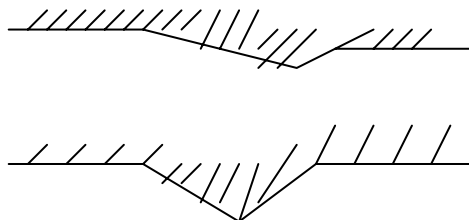
Forskellige Maader at hæve Relieffet op fra

[næste side, skrevet lodret]

Grunden i Parthenon Relieffet

To af Den aller seneste frie , lidt

bollede [?] Stil

[næste side igen]

Karyatider

En anvendelse af Mennesket som bærende Kraft er symbolsk en meget smuk Tanke og dekorativt set ogsaa et smukt Syn ;

Men for en mere indgaaende Betragtning er mennesket som Karyatide en mindre tiltalende Tanke ; det av = ler Følelse af Trældom , af Pinagtighed ligesom det ogsaa arkitektonisk set,

[næste side]

giver Indtrykket af
noget ustabilt.

Des mere levende Men-
nesket som Karyatide
føles , des mere pines
man , des mere føles
Usoliditeten ; - Men-
nesket pines [”p” skrevet over”f”] i stadig
at staa i sammne
Stilling, det føler
Trang til at flytte
lidt paa.

Karyatiden maa føles
som et forstenet
Menneske . Erecteion

[næste side]

karyatiderne har ved
sin ~~klasse~~ stille fornem
me Ro , stærkt Karak-
teren af at være et
forstenet Menneske.

[næste side, lodret tegning af et stråttækt hus med angivelser af farver]

[næste side, let skitse af siddende person set forfra, uden hoved]

[næste side]

Kristiania Katalog
140 numre

[næste side]

Nord om Mellemrud [”N” skrevet over”n”]
overfor Göteborg

³¹/₁₂ 05

Et rimbelagt Landskab
om Morgenen .

Alle vandrette Steder
er belagte med et zart
hvidt Lag Rim ; ikke
massivt som et Snelag
thi man ser de gule
Græsstrå , den gule Jord
og de smaa Hulheder imellem
de hvide . Hist og her
nogle tilfrosne Vandhuller
med ældre Is i Randere [?]
hvorpaa hvid Rim ligger
som en jævn og glat Flade

[næste side]

der mere ligner Sne ,
den nye Is i Midten er
blank og blaalig grøn fra
den blaa Himmel.
Træerne der staar lavt
omkring ved Hullerne er
blevne fuldstændig rimdæk
kede af Fugtigheden ved
Vandhullet de ser ud i
Solen som funklende
Træer af hvidt Glasstøv.
De andre Træer der staar
borte fra Vandhullerne og
højere oppe er ganske fri
for Rim , deres er mørk
gylden grøn. Ikke sort blaa
grøn. Landskabets hele
Farve er for øvrigt gyldent

[næste side]

selv når Morgensolen ikke
skinner paa det . Den Farve
kommer af den lerede fros -
ne Jord, det visne gule Græs,
og de gamle gulgrønne
Naale paa Grannerne.
Himlen er ren , let blaa
foroven hvidgrøn forneden,
Belysningens Karakter
er som Morgen eller Aften
thi Solen er jo saa lavt
nede , og Skyggerne bliver
graablaa og lange.
Hvor Solen skinner paa
Rimen blinker den some[?]
i tusinde Facetter.
Husene ere byggede af
Træ og dækkede af Brædder

[næste side]

paa Højkant . Deres Farve
er graa umalet Træ, og
den falder i Harmoni med
Landskabets gul visne Farve,
blot en Smule farveløser i
Nuancen . Paa Taget ligger [?]
Rimfrost . Vinduernes
Karme er malet hvide ,
Skorstenspiberne er af Sten
der er sværtet sorte af
Røgen . Ofte er Husene malet
med en Engelskrød / brændt
Okkerfarve , der i Solen
bliver lysere og gaar stærkt
hen i det gule ; men den
samme Farve kan i Strejf- [?]
lys og i Skyggen falde over
i en sort violet Farve, som

[næste side]

Blaabær saft eller syltet
Kirsebær, der staar meget
smukt i det hvidgyldne
Landskab . Hvor der staar
Grupper af store Træer og
under Granerne Grene er
Jorden fuldstændig fri for
Rim og man ser saa^{der} det
mørkere visne Græs .
Paa de fjærnere Højder ses
Rimen kun meget lidt, de
har deres alm. Udseende, dog
med en Smule hvide Stænk og
Striber, som naar man skriver
med et stykke Kridt paa en
ru Flade. Dette var et
Mod sols Landskab, hvor
Rimens hvide Flade neppe

[næste side]

er hvidere end Himlens
Lysstyrke.
Lige stik Mod Sols bliver
Rimen blændende hvid ,
Himlen som dog er lys ,
bliver graa oDen^S [?] af den
De store Skygge masser
bliver mange og fylder
Landskabet. Granerne
staa som mørke forvoksne[?]
masser, Silhouetter, imod
den lyse Luft og Sne ,
Kun [?] Granernes gyldne
vissenfarved Solkanterne
skiller dem ad.
Paa de blankfrosne Søer
morer Børnene sig, paa
Skøjter og Slæder, de har

[næste side]

strikkede røde Spidshuer,
røde Vanter og Strømper
og Kinder og Øren.
Solen skinner nu stærkt
og rent, det er Søndag og
Søndagsvejr. ganske Stille [?]
paa Himlen staar en morsom
Sky der ligner en mægtig
Fiskefinne. [det andet "n" skrevet over "d"]

De smaa Bække er frosne,
og hvor de har Løbet ud over ["a" i "har" skrevet over "e"]
Kanter og dannet et lille
Vandfald, er dette frosset,
og hænger nu i store Spidse
sammenhængende mælke
grønne Tapper ned ad Siden
paa Klippen.

[næste side]

I en Skov har et Par
Drenge lavet Baal, der
knitrer med sine mørke=
røde Flammer mens en
tyk massiv graa Røg bølger
sig op i Granskovens mørke
Tykning.
Drengene har Øreklapper
paa Huerne med Baand
til at binde under Hagen
og et Par Ekstra Sokker
i Træskoene.
Naar om Eftermiddagen
Solen gaar lav hen langs
Horrisonten ; mister Him=
len sin Lysstyrke, Maa
nens lette Segl formaar

[næste side]

at trænge igjennem;
Himlen bliver foroven grøn
mens den forneden lyser i
en skærende gul grøn.
De rimhvide Marker har
mere Lysstyrke end Himlen
og staar med en lys orange
Farve, der paa sine Steder
er helt rødgraa op i mod den
Nærmere er Rimen endnu
lysere og meer gylden gul.
Alle Farver synes at samle
sig i Rødt, Orange og gult,
Solen staar i Husenes Vinduer
der udsender tusinder af gule
Straalebundter. De store
Skygger paa den hvide
Rim er graa uden blaafarve

[næste side]

Oftentimes Vandet løbet
bort under Isen, saa den
staar som en Tynd Skal
over Bækken fra Bred til
Bred, men paa Søen synker
Isen ned mod Vandet og
paa Bredderne ligger da
Isen som skraa Sider
opad.
Da Solen var gaaet ned
var den eneste Farve
Himlens lysende mat
gule. De hele Landskab
laa som hvidt i Skygge
med sine fine Nuanceringer
af Formen. Som et
Landskab malet med

[næste side]

graa Gouache, Som et
Landskab skaaret i Gips [”sk” i ”skaaret” skrevet over ”af”]
overdrysset med Pudder,
men inde i Jordens Skygge
Kun Granernes udækte
mørkere Parti gav hist og
her en mørkere Lokaltone

Sommetider hvor Bækken
er løben ud mellem
et Par flade runde Sten
og frosset tilbunds, den
har saa dannet sig som
en tredie Sten , men den
ser ud som var den af ~~g~~
mat grøn Glas, eller Jade.[?]

[næste side] [blyantstegning af bål]

[næste side]

norsk
Serpentinesten
ens graa .
Klæbersten
graa – med hvide Aarer

Rejser hjem fra Kristiania
i Dag 10 Januar 1906

[næste side]

Fra Holmenkollebaren [”Fra” skrevet over ”Paa”]

saa jeg en Mand med
en Lirekasse stavre ude
i Sneen.

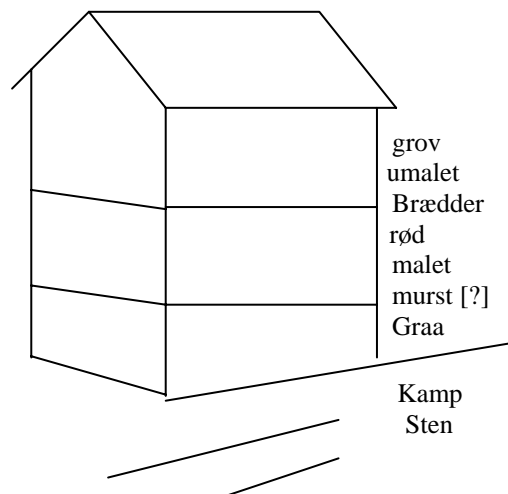
Modsætningen mellem
det kolde, melankolske
Landsskab, og Manden
med Lirekassen, der bragte
Tanken hen paa Lystighed
gav en engen tragisk
Følelse .

Hvad om man saa et
helt Orkester af vandrende
forkomne pjaltede Musi-
kantere med valne Hænder
og forfrosne Ansigter,
staa i Sneen og forsøgte
at sætte Glæden og lysten

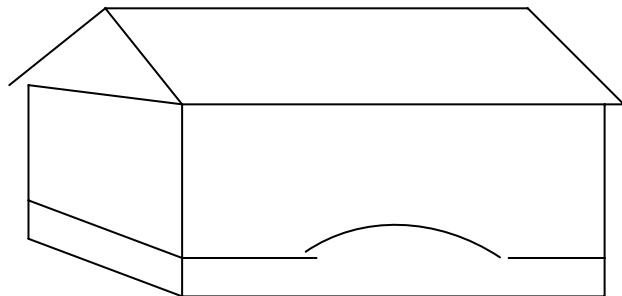
[næste side]

op, naar Omgivelserne
syntes ganske trøstesløse?

[herunder tegning af hus, skitseret her; øverste del med lodrette brædder, mellemste del med flere vinduer, nederste del i sten]

[næste side] [lodret tegning af aflangt hus i sten og brædder, skitseret her]

[næste side]

Fuldmaanen

lyser op i Atmosfæren,
saaledes at den bliver lysere
jo nærmere den er ved Maanen.
Kun Sjærner af stærkeste
Glands kan ses i Nærheden
af Maanen ; Men de
fjærnere Dele og Himmelhvæl
vingen er mørke, og har
han alle Stjærners Glam's [?]
form oo [?] at trænge igjennem
Natten.

Naar Trær kommer fpr
Maanen, staa disse over,
ordentlig Skarpe, hver lille
Gren og Blad ses , Straks
udenfor selve Maane-

[næste side]

skiven forsvinder enhver
Spor af Skarphed. Lige
udenfor er endog den
store Silhouet af Træet
fuldstændig forsvunden
i Straaleglandsen; men
længere borte fra Maanen
ses Træets Silhouet igen,
men dens Konturer er
overordentlig udhviskede
og bløde.
Overhovedet er det en
almindelig Regel, at
jo stærkere Lys, jo spar.
pere staar enhver Tings
Tegning, og jo mørkere
des mere blødes alting ud.

[næste side]

Det er som naar den paa [”n” i ”naar” skrevet over ”p”]
en oplyst, indvendig fra
Rude staar skrevet, malet
”Expedition”, som staar det
skarpt og rent, medens
samme ”Expedition” paa
en uoplyst Rude ved siden
af er ganske umuligt at
se.

[næste side] [tegning af et ansigt set i trekvartprofil, med kort cylindrisk hue på hovedet, à la en
fez, med farvebetegnelser skrevet ved]

[næste side]

Kunstforeningen Kbhv
aabnedes 20 febr 1906
272 Numre i alt
lukker d 18 Marts .

Til Christiania . 5 Marts 1906
med Melchior:
ankom d 6 Marts Kl 3.
rejser d 7 . Kl 9-15 til
Lillehammer.

[næste side]

Nord for Christiania .

Mod Solen.
De afrundede Bakker
er dækkede af et jævnt
Lag Sne. Solen staar
lavt og skinner blødt
henover dem. Alle de
fine Skygger og Halvskyg
ger komme saa mildt
til deres Ret. Det synes
at være i Lysstyrke som
den lyse hvidlige Himmel
(omkring Solen) der danner
Baggrunden. Kun ved
den største Runding lige
ved den mod Lyset vendend
Kant er Lyset paa Sneen
lysere end Luften.

[næste side]

Overgangene fra Lyset til [”til” skrevet over ”er”]
Skyggen er overordentlige
rige og giver den smukkeste
Formrigdom i fin blød Graat.
I gennem Landskabet der
er fuldstændigt dækket
med Sne, løber en Aa,
den er fra den ene Bred ,
til den anden ganske
mørkegraa, som Vandet
var halvsort. Men Spej –
billedet staar ganske tyde ,
ligt i den. Navnlig, staar
Bakkerne med ^{de} smaa Sorte
Træris ganske skarpt og
tydeligt i Bakkerne gaar
~~ind~~ paa Hovedet ind
i Spejlet og ser ud som et
knudret skraat Loft

[næste side]

hvorfra de unge Træris
hænge lodret ned i en
mørkere og mørkere Dybde.

[næste side][tegning af hovedet af en ældre mand med fuldkæg og hat, hans overkrop og venstre arm ses i omrids]

[næste side]

Hos Bj. Bjørnson d 9 Marts 1906
Bj. Bjørnson siger
I Kunst gælder det om:

Den Intensitet ^{x)} som Arbej –
det er gjort med (hvormed

Opgaven er løst – hvormed [”O” i ”Opgaven” er skrevet over ”T”]
Tanken er udsagt).

Ved at forklare ham ~~mine~~
Ideen i mine tre Lachmann’s
Billeder, mente han at [”m” i ”mente” skrevet over et ”s”]
Emnerne var for smaa ,
”Det er de store Vendepunkter
i Menneskenes Liv der skal
afbildes – de afgørende Øje-
blikke.” Henviste til en
illustreret Bog, der hed saa
dant noget som ”den fede
Kalv” le veau gras af

x) Jeg vil kalde det: kunstneriske Energi”.

[næste side]

Herman Paul. Han havde
betragtet den, som en Ting
der viste Vej til Fremtidskun-
sten, "Dér er noget" –
Men for øvrigt syntes Bj. Bj ,
ikke have bedre Blik paa Kunst
end Folk i almindelighed ; de
der hang paa hans Vægge, hav –
de af dem kun ^{de} Værdi der var
gjorde af Folk med Navne.
En Birk ^{i Storm} af (H.C.) Dahl der ejes
af Statsminister Michelsen ,
havde særlig hans Beundring ,
paa Grund af den Fryd Maleren
har følt ved at fremstille den straa –
lende Birks Fraver. Birken
er kun det Medium hvorigjennem
Kunstneren forstar at udtale

[næste side]

den i ham boende Fryd.

Jeg fortalte ham om mit
Udkast til Hørup Monumentet
det med Hørup paa Talerstolen,
og Bondemanden der staar
ved Siden af og ligesom retter
sig ved Hørups Tale.
Han synes den var god "Den
er god er den, den er netop rigtig,
den træffer lige i Prikken."
Han syntes det var en Skam
om den ^{ikke blev} udført og mente at
Brygger Jakobsen nok kunne
give de 10 000 Kr. der manglede
vilde skrive til Edv. Brandes,
derom; men sagde at E.B. forøv –
rigt var en stædig Karl.

[næste side]

Talte ogsaa om Folketaler -
pladsen til B.B. Han syntes
ogsaa at den Ide var udmærket;
men mente at Obeliskens
for Folkets Selvstyre måtte
staa bag Taleren; senere gik
han over til min Mening derom.
Han vilde have Pladsen kaldt
”Hørups Plads”. Men han
mente at de store Ideer var
umulige at faa gennemført
i Danmark, de fik alting
spoleret ved at splitte Interessen
for Sagen i Vrøvl. Den danske
er et Folk der er opbrugt,
udgjort og trænger til Fornyelse.
Hørup mente han burde sym –
p[**/b**]atiseres ved en Ræv der farer
ind i en Gaaseflok. ”Hørup

[næste side]

lignede en Ræv, Ha, ha, ha)
som han kunde faa dem til
at skribe og fare til alle
Sider. Som jeg engang sagde
Hørup var den alvorligste mand
i Danmark , Gud hvor var han
mageløs , en herlig Mand.”

Sportsløbene ved Holmenkollen fandt
B.B. saa unyttige , og havde derfor
ikke hans Interesse. Jeg forklarede
ham min Mening derom : At
vel var Løbene i sig selv unyttige

[næste side]

☞
men de gav Bevidstheden
om at Menneskene ved at
anstreng sig formaaede
meget mere end de til daglig
antog.— Han saa længe
stift paa mig , saa sagde
han, Det har De fuldkommen
Ret i det har jeg aldrig tænkt
over, det er rigtigt, det er
rigtigt.”

L'art pour l'art tror han ikke paa
enhver ^{stor} Kunst maa have Tendens ,
jeg sagde jeg havde læst den Tale [”d” i ”den” skrevet over”h”]
han holdt i Stockholm; ”Ja da har
jeg intet at tilføje.” sagde. De
større Tendenser er des større Kunst
men Tendenser skal ikke tage Vejret
fra Kunsten, den skal ikke ligge nøgen
fremme.

[næste side]

Bjørnson førte mig om Eftermid ,
dagen ned til Digteren
Budde der for Tiden bor paa
Sønnens[?] Villa. Han ☞ Bull
er Østerdøl[?] og vidste god Besked
med Skovhugsten der i Øster –
dalen. De anbefalede mig
til en Skovejrer Tollef (Tølv) [”t” i ”til” skrevet over”e”]
Kilde der bor ved Rena.
Bjørnson skrev et Brev at
jeg kunde give ham.

Rena. Søndag 11 Marts 1906

c 20° Kulde. Graavejr.

Gik ved 10-11 Tiden over paa
den anden Side Glommen til
Kilde; der var meget elskværdig
og bad mig komme igjen og
spise til Middag Kl 2½ saa
skulde han have tænkt nærmer

[næste side]

over hvorledes jeg skulde
tage hen for at se Tømmerkøjer.

Jeg spør

Bjørson talte om H.C. Andersen
som var en af de største, de gyldne-
ste Digtere Verden har skabt” men
I Danske ved ikke hvilket Klenodie
I har hans Værker.” Han talte
om at H.C. Andersen godt kunde
være onskabsfuld skarp, navnlig
overfor Hejberg. H.C.A. var nylig
kommen tilbage fra en Rejse til
Stockholm hvor han var bleven
meget fetiret. Hejberg var
jaloux derover og sagde saadant

[næste side]

noget som; Ak-ja – det kunde
nok ikke nytte at saadan en
Stakkel som jeg kom der over
der var nok ingen der vilde gøre
Stads af mig. Jo, sagde HCA.
det var der sikkert – naar De
tog deres Kone med. – Eller
som en anden Gang ; Da Hejberg
~~mente~~ at den Bladros H.C.A –
fik i Tyskland var betalt af
Forlæggeren ”der er ingen der
roser mig der.” Hvorfor faar
De da ikke Forlæggeren til at
~~spør~~ smøre Bladfolkene lidt,
Vi har jo forøvrigt samme Forlæg-
ger.
Bj. kom derpaa ind paa at
omtale Fru Heibergs Spil, om
hendes Stilsans, ”Enhver

[næste side]

Kunst har en Stil; men
Stil er ikke det samme som
Stilisme;" –;Og det var denne
Stil som Høedt kom og brak
ned uden at give noget andet
i Stedet, Høedt kunde bare
sige æ, væ, bæ, baa, "Han
skulde være Naturalist; men
havde ingen Stilsans."
Muligvis var Folk blevne trætte
at Fru Hejbergs Stil ; men hun
var den største af de Største" –
Jeg: Er Fru Dybwad ikke lige
saa stor som Kunstnerinde."
"Aa py" – hun er en meget
begavet Skuespillerinde, men
kan slet ikke sammenlignes
med Fru Hejberg – hun var
den eneste man saa paa Scenen

[næste side]

selv om der var ~~en~~ mange
andre – Og det er Tegnet paa
den store Kunstner."
Jeg spurgte om Georg Brandes
ikke spillede eller havde spillet
en Lignende Rolle overfor Litera –
turen som Høedth overfor Skue –
spillet = " Aa, Brandes mener
at han har skabt Norges Litera
tur ^(voldsom i Stemme) – men det har jeg sagt ~~en~~
og skrevet til ham, at han har
ikke skabt en Tøddel, Jeg
husker tydeligt og det var længe
før at Georg Brandes kom frem,
at da første Gang saa "mellem
Slagene" at jeg tænkte ved
mig selv, Du maa kunde kom-
me ~~nærmere~~-tættere ind paa."
og ligeledes tænkte jeg det

[næste side]

samme da jeg saa , Sigurd
Slembke (?).” Hvad Georg
Brandes har gjort er det at
han har forhindret mig fra
at jeg sank for dybt ned i
Religiøsiteten. Og det har jeg ogsaa [”i” i ”giø” skrevet over ”s”]
sagt ham.”

Grundtvig ~~er~~ havde Bjørnson
en stor Beundring for, ”Hans
Betydning for Danmark var
stor: Grundtvig var noget af
en Séer: Sommetider faldt [”S” i ”Seer” skrevet over ”s”]
han sammen som han sad,
og sad da med aaben Mund
og opspilede Øjne, naar han [”op” skrevet over ”od”; ”Ø” skrevet over ”f”]
saa kom til sig selv igjen, var
det som han havde været
langt borte. Jeg spurte

[næste side]

Bjørnson om det var muligt
at lægge Edda Stilen over i
Maleriet” u Ja,” svarte han, ”saa
maa De male som Michelangelo.
Jeg fremhævede den ”kraftige Stil
i Vølvens Spaadom.” ”Vølven”
sagde han ”stod for ham som
en Sibylle” Og derpaa hentede
han sit Digt han havde skrevet
til Grundtvig, som han læste,
~~op for mig~~ det første Vers ^{af}, op
for mig, i med en meget lang-
somt Tempo, og med en mørk
Klang. Jeg forsøgte at
tegne ham som han sad der
~~med~~ tilbagelænet, med sin
Lange Silkehue og i Silke
slaabrok; men det var for
kort en Tid, saa jeg fik

[? se tegning beskrevet på side 18]

[næste side]

intet lavet.

Bjørnson henkastede at Fritz
Thaulow kunde ikke lide mine
Ting; Lige gyldig drejer jeg mig
om mod Vinduet for at kigge
ud imod den store Vinter, og
siger i det samme "Heldigt
er det, at det ikke drejer som
om i Kunsten at tilfredstille
alle." "Ha, Ha, Ha" griner Bjørnson
bag ved mig "den er god." De
kender nok Historien med Manden
og Æsler; Den er mageløs, den
er en af de mest aandrige
Ting Menneskene har fundet
paa."

[næste side igen] [tegning af tre etager af venstre profil i en bygning med trapper og vinduer med
lysindfald; skrevet foroven:]

12 Marts
1906 Om Indretningen af Lyset
i et moderne Hus; med mange
Etager:

[næste side][tegning af samme bygning som før, nu set i hel profil; foruden en tegning af
indretning af et af bygningens rum]

[to sider efter]

12 Marts 1906
Kører i Slæde indover fra
Rena gennem Skov til Diset.
Det er omtrent 3 danske Mil .
af lutter Gran og Fyrreskov.
Det er Gravejr med lidt Snefald,
og stærk Blæst saa Sneen flyger
over Jorden og Træerne rystes
og sender en hvid Støv over os.
Alt er hvidt og sort, de faa
Farvenuancer af sortegrønt eller
sortegult som der ellers findes
er saa godt som forsvindende.
Jeg havde paa Turen rig Lejligh-
hed til at se Farvernes Vekslen
idet det blev Nat inden vi naaede
Diset.

Vel var Sneen ikke hvid, den
havde en kold graa Tone, og

[næste side]

Himlen var graavejrsgraa; men
dog varmere i Farven end Sneen.
Desuagtet syntes Forskellen mel-
lem den lyse Sne og Himmel saa
stor at den ene syntes hvid og
den anden sort.

Eftersom Tusmørket falder
paa sker der en Forsoning
af de lyse og de mørke Farver
de lyse Farver bliver mørkere
og de mørke lyse, de nærmer
sig begge imod en fællesgraa,
men helt sammen kommer de
dog ikke der skjældnes stadig
en Forskel. Under denne Nær-
melse mod hinanden forsvinder
de smaa Nuancer mere og mere,
De smaa ~~snee~~ [?] hvide Pletter
af Sneen paa Grenene forsvinder

[næste side]

svage
ganske, ligesaa de ~~fine~~ graa
Nuancer af Formerne i Sneen paa
Jorden.
Men nu sker det mærkelige
~~at de~~ eftersom det bliver mørkere
at Himlen og Sneen bytte Roller.
Sneen som oprindelig var den
lyseste og koldeste i Farven af
de to, bliver den mørkeste, og
faar tillige en varm Tone, som
af jordgult. Medens Himlen
som om Dagen var mørkere,
en Sneen ender med at blive
den lyseste og den koldeste
graa sorte (Elfensbensort + Zinkhvid)
Midt
I Overgangs Perioden fra Dag
til Nat kommer der et Øjeblik,
naar alting endnu ~~sta~~ ses

[næste side]

tydeligt som om Dagen ; men
det lyse har nærmet sig det
Sorte saa meget at det levende [”t” i ”det skrevet over ”n”]
i Modsætningen er forsvundet,
da virker Naturen med en
mærkelig monoton Tristhed ,
der virker pinlig og trykkende,
hvorfra man gerne vrider sig
bort ; men det varer ikke længe
saa er det hele Fænomen lige,
som kommet over det døde
Punkt og Landskabet har faaet
Nattens Udtryk. [”U” i ”Udtryk” skrevet over ”K”]

De høje pyramidale sorte Graner
gav en majestætisk alvorlig
Virkning mod den hvide Sne og Him-
mel. I Baggrunden et Par gulrøde Søjler
af ~~to~~ Fyrretræer .

[næste side][tegning af to mennesker på en slæde set bagfra, foran dem hesten set bagfra, og
foran hesten adskillige spidse grantræer]

[næste side igen]

I den fjerne, dunkle Oldtid.

Helgakvida Handlingsbæna hin fyrre.

x x x

Under ensartede Omstændig –
heder vil de lyse Farver i
lang Afstand blive mørkere,
og de mørkere farver i Afstand
blive lysere. I det Fjærne
falder lyst og mørkt sammen
til en jævner graa Tone.
Omvendt vil Farverne vokse
i Modsætning des nærmere
de kommer En, de hvideste
hvide og de sorteste Sorte
vil kun eksistere i Øjets
umiddelbare Nærhed.

[næste side]

Der er en lighed i dette [”r” i ”Der” skrevet over ”t”]
Fænomen og det som fore-
gaar i Tusmørket : I Over-
gangen fra den klare Dag
til Natten.

Naar jeg tænker mig tilbage
i den fjærneste Oldtid, eller [”eller” skrevet over ”og”]
frem i fjærn Fremtid, saa viser
disse sig straks som en Sort
Bund, hvoraf enkelte Ting lidt
efter lidt dukker frem ; først
graa og meget uskarpe og
utydelige. Det samme sker
naar jeg tænker paa et ukjendt
Land, og hvis jeg har lyst til
at rejse dertil, saa faar jeg
altid en Følelse af Mørket
ligger over hele Landet.

[næste side]

Jeg er flere Gange bleven
forbavset, naar jeg har gjort
Alvor af mit Forsæt, at finde
Stedet dagklart og med Solskin
over.
Men altid er det sorteste Mørke
om ikke ravende Sort, saa
Natsort, som er en Mellemgraa
Farve. Hvorfor tænker man
sig ikke det ubekjendte som
Hvidt? Den snehvide Snemark
er ligesaa tom som det sorte
naar begge er uden Afskygning.
Det maa vel komme af at man
aldrig tænker sig Solskin paa
fjærnere ukjendte Steder. Solskin
repræsenterer den klare Dag
med de store Modsætninger,
hvor alt er ~~op~~^{be}lyst og intet

[næste side]

skjuler sig ; for at tænke sig
hen paa et ubekjendt Sted,
maa man vide, eller tro at
vide alt vedrørende Stedets
Objektiviteter.
Den dunkle Oldtid,
Den mørke uudgrundelige Fremtid
Det mørke Fastland (Afrika) .
Den sorte Kunst (Besværgelse)
At tale sort . (i Gaader)

Det gaar ligedan med Erindringen,
der stikker for den kun da
betydningsfulde Ting ud af et Mørke
Bitingene er glemt og bliver sorte .
Det er som i det objektive Øje selv, kun
ligge midt for Øjet, det man ser skarp paa
der er tydeligt, uden om i Yderkanten, svinder
Skarpheden og Farverne bort.

[næste side]

Skal man fremstille noget
som foregaar i et andet
Øjeblik end i Nuets, f. Ex
i Fortiden eller i Fremtiden,
gaar det derfor ikke an at
gøre det for dagklart; gøres
det for dagklart rykkes
Begivenheden ind i Nuets,
ja ligetæt op for ens egen
~~Til~~ Eksistens. ~~D~~ Fremstillin-
gen skal staa som inde i
Tusmørket, hvor alt er my-
stisk og næsten kun sort og
hvidt. Beskueren rykker
sig derved ~~ind~~ nærmere, mere
nysgærrig ind i Billedets Aand,
Ved den dagklare Fremstilling
er det Billedet som rykker
fra Rummets Dybde ind i

[næste side]

mod Beskueren og bliver
paatrængende, det maa det
ikke, det er jo os som søger
ind i Fremtiden eller i Fortiden.

[næste side][lodret tegning af en rytterstatue med to skikkelser bagved (en kvinde og et barn?)]

[næste side]

17 Marts 1906

Tusmørke mellem Grantræerne
med Sne paa Jord og Grene.

Nyfalden Sne ligger overalt paa
Jorden og i det stille, stille Vejr
hænger den i tykke Klumper og
i fine Linier paa Granernes Grene.

Ingen Farvetoner ses kun lyst og
mørkt. Sneen er hvid ; men
stemt langt ned, den er ikke
længer blændende. Granerne,
eller ~~saa~~ mørkegrønne Løv er
bare mørkt og de ellers lidt
rødgraa Stammer er ligedan
kun noget mørkt. Som Regel
er Stammerne det mørkeste
af det alt sammen ; men enkelte
Steder hvor Granløvet hænger

[næste side]

i store tætte Masser, kan man
Stammen noget lysere end
disse, dog det er kun lige i
Nærheden af Beskueren.

De tynde Grene og Naalepartierne
med de fine Snelinier, danner
tilsammen, paa lidt Afstand,
en graa Tone, ~~der~~ hvis Styrke
ligger mellem den lyse Sne og
de mørke Graner.

Fine graalige Toner i Sneen
giver denne sin Form, saa vel
paa Jorden, som paa Grenenes
hvide Klumper.

Det hvide, er lysest nærmest,
det mørke er mørkere nærmest.

Detallerne forsvinder, de
nærmest hinanden liggende
hvide Partier trækker sig

[næste side]

sig sammen til store hvide
Silhouetagtige Partier, ligeledes
gør de mørke. Dog holder Silhou-
etterne sig meget bløde i Overgang_e
og Afskygninger. Det er egent –
lig den store Form der bliver
tilbage.

x x x

Udover det flade Land med
sine sorte Huse (de er om Dagen
røde), ser man ~~kun~~ tilsidst
kun de store Modsætninger
som Farven giver: Sorte Sil-
houetter af Farven i forskellige
Kvadrater, Rektangler og ,
og kun den store Form.

Men alle Konturer er meget bløde,
som vel for en Del kommer af
at Toneforskellene er saa over-

[næste side]

maade smaa, kun Hegn
og Ting lige ved En staar ret
skarpt; men forsvinder et
Stykke borte hurtigt ind i det
Ubestemte. Tæt ved virker
Modsætningerne mellem mørkt
og lysere ret stærkt. Jeg saa
et mørkt Taarnagtigt Hus staa
op mod Luften, paa Grund af
den sorte Farve syntes Luften
lysere en Alen omkring Taarnet
Straks da jeg saa det troede
jeg de var en gullig Lysning [”u” i ”gullig” egentlig ”y” hvor noget er streget ud]
der tilfældig brød frem bag
Taarnet; men ved at gaa rundt
om det flyttede Lysningen sig
stadig bag om Taarnet, det
var altsaa kun en Følge af Modsæt-
ningen.

[næste side]

Kommer et Lys tilsyne i
Tusmørket staar det frem
med stor Skarphed, dets
Straaler skinner ud med
rene tydelige trukne rette
Linier, og saa de nærmeste
Omgivelser, der belyses af
Skæret fra Lyset staar
rene og skarpe, paa Grund
af de store Modsætninger i
mellem lyst og mørkt, og det
fremkomne rigere Farveliv.[?]

Farveløst er ikke Sort,
det er hverken sort eller hvidt,
det er en graa Farve, der ikke
falder i ~~nogen~~ Retning af
blaat, gult eller rødt, eller
nogen anden Farve. Sort

[næste side]

er stærk Modsætning til Hvidt
men naar alt nærmer sig
mod det graa, da er vi ved
en Mellemting.

[næste side]

Forklaring til Studien af
Tømmerkøjen —

Der maa mere Tusmørke over
den, det vil fremkomme,
naar Farverne smelter sammen
til 3 Helheder: ¹ Sne, ² mørke
Stoffer (Trægrønt med Stammer)
³ Himmel. Thi der er jo ikke
noget andet. Tømmerstokkene i
Køjen og Stammerne paa Træerne
er jo af samme Stof. De har blot
en svag Nuance forskel. At
smelte de 3 Ting saa meget sammen
hver Ting i sig selv vil give Vinter
tusmørkestemning. Derfor kan
den hvide Sne som Helhed godt
være mørkere, blot den bliver
ved at samle sig som lys indenfor

[næste side]

sin Silhouet. Tømret og
Stammerne og Løvet maa være
endnu mere samlede, og mere
lerede i Farven, og meget mere
bløde i Overgangene, som Følge
af de nære Toner der er i de Farver,
Men et hvert Spor Glands eller [”t” i ”et” skrevet over”n”]
Spil eller Flothed maa være borte
der skal arbejdes som i en træg
Masse. – noget grødet – Sneen
maa sin særlige Behandlings
maade. Den maa i al Fald ikke
stryges paa, det giver en glasagtig
Virkning; snarere rubbes paa
over Gryn, som i Jotunheimbilledet
hvor der i Farven blev blandet
Pibelperspulver. Den strøgede
Manér giver en smeltet Virkning
som af Tøsne, der for passer

[næste side]

den paa Taget hvor de underste
Lag er smeltede; men ellers
skal vi have fat paa den tørre
pudrede Virkning, som Frostsne-
en har

[næste side]

Des mere en Ting forarbejdes
des mere udslettes Virkningen
af Naturpræget. Eller det
skjules at Tingen har Natur –
Oprindelse; Paa LuksusTing, [”O” i ”Oprindelse” skrevet over”o”]
paa fint forarbejdede Møller [”f” i forarbejdede” skrevet over ”F”]
kan det saa godt som ikke ses
at Træet har staaet og vokset
engang, at det har været
levende. paa Metalting, er
ethvert Spor af raa Ertsen,
saaledes som den fandtes i Jorden
forsvundet. I Klæder ses
Ulden ikke længere som et
Stof der har hørt et Dyr til
Traaden er tvunden saa regel-
mæssig ens og Tøjet er vævet
ligesaa nøjagtigt.

[næste side]

Hos Naturfolk ses at de næsten ikke forarbejder Naturens Raastoffer men tager det som de finder dem : Huse bygges af utilhugne Sten eller sammenlagde Tømmerstokke. Deres Sengetøj bestaar af Skindfæller, og de hjælper sig paa alle Maader ved at gribe ud af den dem omgivende Natur paa saa direkte en Maade som de ser deres Nytte derved. Myretuer benytter de som Strøelse, og Træet der staar udenfor hugger de om til Brænde . og varmer sig direkte ved Ilden som de har foran sig paa Gulvet. e.c.t. Selv deres Klæder er tit [?] af sammen syede Skind, fra Dyr de selv

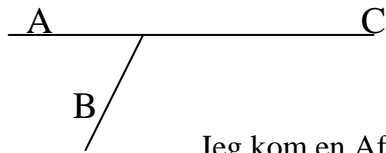
[næste side]

har dræbt. At hugge Sten til , at lave Mursten, at anvende Kalk i Stedet for Ler, at gennemsave Tømmer, i stedetfor at spalte det er et Stykke af Kulturens Vej. Saadant noget som at male Træet [?] for Styrke eller endogsaa for Skønhed er et langt senere højere Trin.

Det højere Kultur des mere skjules Rastofferne, eller de formes ganske om. Celleloiden er sadan et omformnings Produkt. Der er ethvert Spor af Naturstoffet forsvundet.

[næste side igen]

Mystik

Jeg kom en Aften kørende
i Kane paa Bivejen
B. og skulde ad C til, da skød
der op ved A en anden Kane, den
~~kørte~~ var sort og havde en stor
sort Hest for, den skød en stærk
Fart for at naa foran mig, da vi jo
skulde samme Vej. Den kom
ogsaa foran, og da jeg naede
ind paa Hovedvejen var den
fremmede Kane lige foran ,
men efter et øjeblik Forløb,
var den borte ; Vejen førte
ud paa Kanten af en Bakke

[næste side]

hvorfra jeg kunde se Vejen
paa et meget langt Stykke ;
~~me~~ og paa hvilket jeg maattet
have kundet se Kanen, hvis
den endnu var paa Vejen ; men
der var ingen Kane at se,
den maa have kørt særlig
hurtigt, ufattelig hurtigt ,
for at komme kunne være
kommet saa langt. Og
der var ingen Sidevej, hvorpaa
den kunde være drejet om.
De hele Billede virkede
uforstaeligt .

[næste side]

En Hund i Lænke tudede
en Nat ad Maanen.
Jeg saa ud og saa ~~mat~~
Maanen havde en mærkelig
Form ^{omtrent} som et Kors. Den
stod bag en Dis af vandret
paralelt løbende Skyer
Maanen var som Følge deraf
meget sløret og omgivet af
en Lysning, der fremkom ved
at Maanen skinnede paa
Randen af hver Skystribe ,

[herunder er der en tegning af månen omgivet af fire mørke hjørner, der danner en korsformet lysning omkring månen]

[næste side][tegning af et højre øre, der er sat et "x" i midten af øret og en "□" ved den øverste del af øret; til højre for tegning er skrevet:]

den store Bøjning
ved x gav [gør/gir?] en
smuk fyldig
Virkning
ligesom den er [?]
stor Tykkelse af
□

[næste side][tegning af en lille person der tager et stor Dannebrog's splitflag ned fra en flagstang; blækket fra manden har lavet et aftryk på den foregående side]

[mange sider efter]

Jeg skylder Edith	
	Frks
For Frk Hauge	- 60,00
10 eng. [?] Sovevogn-	252,00
laant	<u>200,00</u>
	frs <u>512,00</u>
	= Kr 368,64
laant i London Shilling	
33/2 =	Kr 30,00
laant i Købh. indkl [?]	
vi flyttede ind paa	
Nyvej	<u>Kr 162,49</u>
I alt	<u>Kr 561,13</u>
d 22 Nov 1905	

Cherry Cordial

[næste side]

Transp	561,13
6 Dec modt.	86,51
16 -	50,00
23 -	10,00
28 -	10,00
	<u>717,64</u>
Kristiania Rejsen	202,60
13 Januar 1906	45,00
16 -	50,00
7 Feb	<u>10,00</u>
	1025,24
Edith modtaget	<u>16,60</u>
	1008,64

betalt 13 febr 1906

[to sider efter (sidste side)]

Pigen dækker Dug i det
Grønne . Lemming [?] 50 Kr
little boy bleu 75 Kr

179,376